

Ние сме много (не)добронамерени към вас

Текст: Мария Захариева, снимки: архив на сдружение „Възраждане“

С ПРЕДСТАВИТЕЛИТЕ НА ДАБЧ НИКОЛА ДАСКАЛОВ И ПЕТЪР ТОШЕВ, ПО МОЕ НАСТОЯВАНЕ, СЕ СРЕЩНАХ В ПЕТЗВЕЗДНИЯ ХОТЕЛ „ПРЕЗИДЕНТ“ В ПРАГА ДВА ЧАСА ПРЕДИ ОТЛИТАНЕТО ИМ ЗА СОФИЯ. ЗАПОЗНАХ ГИ НАКРАТКО С ДЕЙНОСТТА НА СДРУЖЕНИЕ „ВЪЗРАЖДАНЕ“, ЗА КОЕТО ТЕ ИМАХА НЕВЯРНА ИНФОРМАЦИЯ. ОТ РАЗГОВОРА СТАНА ЯСНО, ЧЕ ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА – ЕДИН ОТ ОРГАНИЗАТОРИТЕ НА НАЦИОНАЛНАТА КРЪГЛА МАСА НА ТЕМА „НОВАТА ДЪРЖАВНА ПОЛИТИКА КЪМ БЪЛГАРИТЕ ПО СВЕТА“ – ВСЕ ОЩЕ НЯМА ИЗГРАДЕНА ЕДИННА СТРАТЕГИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ЧУЖБИНА, КОЯТО ДА ОТГОВАРЯ НА СЪВРЕМЕННИТЕ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРИНЦИПИ НА ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА.

Кой определи представителите на българските общности в чужбина, които да участват в националната кръгла маса?

Никола Даскалов: Представителите бяха определени от Държавната агенция за българите в чужбина. Ние се спряхме на тези, които представят по-големите организации – Молдова, Украйна, Западни покрайнини, Румъния, Чехия и Германия.

А от Испания имаше ли представител?

Н.Д. Не, нямаше.

Една от най-големите български общности в Западна Европа в момента е в Испания. В Испания има 130 000 официално регистрирани българи, а в Чехия – около 4 500. Така че поканите не са били на базата на големината на българските общности и организации, а по други критерии.

Н.Д.: Ние каним големите дружества, които са организирани. В Испания има много дружества, но те не участват в една обща организация.

Петър Тошев.: Вас по-скоро Ви интересува защо вашето дружество

не е поканено, а е поканена БКПО и Стамболийски.

Мен ме интересува и това защо нямахме информация за тази среща. Една от задачите на Агенцията е да информира българите в чужбина за такива срещи. Информацията беше качена на вашия сайт на 12 май – т.е. ден преди срещата.

Н.Д.: Кръглата маса беше организирана в зала 10 на НДК, която е само за 70–80 души.

П.Т.: Тя имаше по-скоро вътрешен характер. Тези, които присъстваха отвън, не са говорили за стратегията. Това е работа на българската държава. В крайна сметка няма отвън да се определя какво ще прави българската държава за българите по света. Това беше по-скоро една работна среща.

Българската държава би следвало да се интересува от мнението на българите в чужбина, защото вие не можете съвсем реално да прецените какви са проблемите на българската диаспора.

П.Т.: Г-н Стамболийски беше поканен, защото е председател на една от най-старите организации на българите. Освен това той е председател и на Международния съюз на българите от Средна Европа, който сега се разширява и се превръща в Съюз на българите в Европа.

Споменатият от Вас Съюз на българите в Европа бе учреден няколко дни преди това. Как ще коментирате факта, че нито една българска организация от Чехия, освен клубовете на БКПО, не беше поканена да участва в учредяването на този Съюз, който се проведе в Прага в т.нар. Български дом. На него присъстваха вицепрезидентът Марин, посланик Попов, както и секретарят на Агенцията Стефан Николов. Българите от Прага, които са искали да влязат на срещата, обаче не са били допуснати. Затова пък са били

поканени българи от другите европейски държави.

П.Т.: Аз не мога да коментирам, защото не съм бил на тази среща.

Да, но главният секретар на Агенцията Стефан Николов е присъствал.

Н.Д.: Ние нямаме информация за тази среща.

Как може да се улесни комуникацията между сдруженията в чужбина и Агенцията, за да се предотврати избирателността на Агенцията да работи само с определени организации, както в случая с Чехия?

Н.Д.: Връзката между Агенцията и дружествата зад граница са на доброволен принцип, но активната страна са дружествата. Тези, които искат да поддържат отношения с Агенцията, правят всичко възможно да влязат във връзка с нея, да се срещат и обменят мнения. Ние издирваме дружествата, но има някои, които не искат да поддържат връзка с нас. Дори казват: „Какви са тези стари социалистически неща?“

Моят опит с вашата Агенция не отговаря на вашите представи за нея. Няколко пъти писах електронни писма, дори ми изпратихте формуляри, които трябваше да попълвам. Информацията, която дадох по ваше искане, изобщо не се появи в сайта в продължение на година. Едва, когато Кони Димитрова започна да отговаря за Чехия, смени невярната за нашето сдружение информация. До ден днешен информацията, която се отнася до българското училище в Чехия, например, е неточна.

Н.Д.: Вина има директорката на училището. Публикуването на информация на сайта става само с разрешение на адресата.

П.Т.: Доколко се е легитимирало вашето дружество пред Агенцията? За да се легитимира дружеството би

трябвало да има нещо, върху което да се стъпи. Вие представила ли сте в Агенцията устава на вашето дружество, списъка с подписите на лицата, които са организирани членове, регистрацията на тия неща има ли ги в Агенцията?

Ние сме чешка организация и сме регистрирани в чешкото министерство на вътрешните работи. Що се отнася до членовете на организацията, вие не би следвало да искате списък, а и ние нямаме право да даваме лични данни за хората. Агенцията, както и посолството в Прага, имат всички контакти за нашето сдружение, което още с две сдружения е регистрирано на „Америцка“ 28. Има и Асоциация на българите в Чехия.

Н.Д.: Кой влиза в тази Асоциация? Опозицията ли?

По това, което казахте, разбирам, че според вас в Чехия има управляваща организация, която вие подкрепяте, и опозиционни на

Българската държава има официален представител в Прага, който отговаря за държавния имот на „Америцка“ 28 и това не е г-н Стамболийски. Що се отнася до българските граждани, те трябва да имат равни права. Или поне така е в демократичните общества. Домът на „Америцка“ 28 е наречен Български дом и трябва да е за всички българи в Чехия. Държавата трябва да реши бъдещето му. Не може той да се предоставя само на една организация, която да го дава под наем, а останалите българи да ги приютява чешката държава.

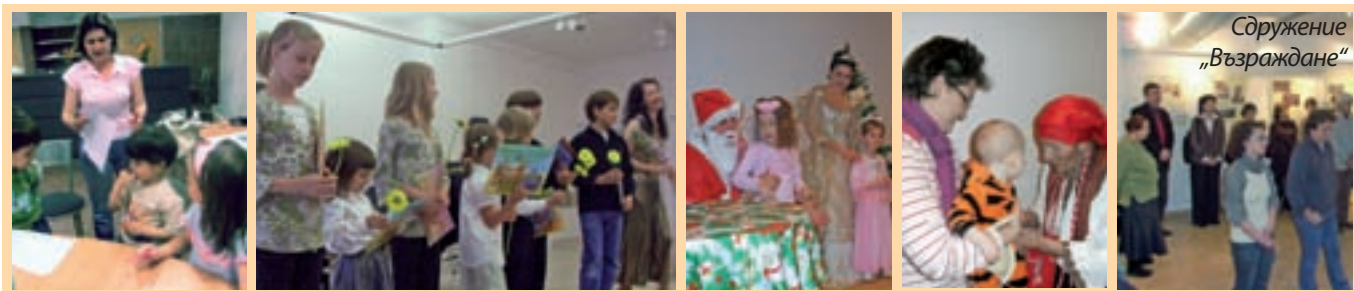
Н.Д.: Ние винаги се стареем да сближим млади и стари. Най-големият проблем е, че това поколение вече си отива. То не може в тези условия да работи както трябва.

П.Т.: Ние сме много добронамерени към вашето дружество, към това, което прави Стамболийски, както и към дружествата в другите градове. Вие трябва вътре сами да си решите тези конфликтни въпроси

нието. То е задължено да изпраща учебници само на училищата в Молдова и Украйна. На нас ни е най-трудно да изпращаме тези учебници, тъй като транспортните разходи са много скъпи. Сега има много добра идея от Министерството на образованието за електронни учебници, които ще са готови през есента. Те ще могат да се изтеглят от сайта на Министерството. Това е най-добрият вариант и ще улесни нашата съвместна работа.

Какви конкретни стъпки предприе Агенцията за запазване на българските училища в Прага, Братислава и Будапеща?

Н.Д.: Агенцията не финансира тези училища и ние, доколкото можем, разговаряме с Министерството на образованието по тези въпроси. Но тъй като то отговаря за тези училища, не желаем да се месим. Ние сме против изпращането на такъв голям брой учители от България, някои от които нямат добра квалификация. Не е редно

нея сдружения... Но сдруженията не би следвало да функционират на такъв тоталитарен партиен принцип.

П.Т.: Според мен вие трябва да си подадете ръце. Създава се впечатление, че воювате между себе си лично и това е в ущърб на цялата работа. Това не е нормално в условията, в които живеем. Целият свят се обединява, вие тук сте разделени. Все пак БКПО е най-старата организация в Чехия.

Какво означава лично, след като няколко български сдружения, регистрирани на „Америцка“ 28, нямат достъп до сградата? Там ни отварят кореспонденцията или тя просто изчезва.

П.Т.: Аз ще попитам г-н Стамболийски. Той твърди нещо друго.

и те опират до използването на Дома – до нищо друго според мен. Ето, вие поставихте тези въпроси и на срещата с вицепрезидента Марин през 2004 г. и още не сте ги решили.

Нашето сдружение е в момента единственото в Чехия, което има неделно училище. Училището няма книги, има малко учебници и се обръщам към Вас с молба за помощ. Не за първи път.

Н.Д.: Ние гледаме да помагаме на тези училища, доколкото можем, защото Агенцията е с ограничени възможности.

Какъв е бюджетът на Агенцията сега?

Н.Д.: Около 800 000 лева. Парите са недостатъчни и ние се обръщаме към Министерството на образова-

да се изпращат в тези три училища учители по физическо възпитание. Проблемите на тези училища опират най-вече до Министерството на образованието, поради факта, че то прави подбора на учителите. Нивото на тези училища е ниско и поради ниското ниво родителите нямат интерес децата им да учат там. Нашите основни задължения са обърнати по-скоро към тези неделни училища, които съществуват по света, тъй като взаимовръзката между тях и нас е най-силна. Някои от тях дори не поддържат отношения с Министерството на образованието, а само с нас. Ние ги снабдяваме с учебници, книги и учебни помагала. На 17 юли ще правим кръгла маса, на която ще участват представители на тези неделни училища...